

Ishøj Kommune

Revisionsberetning for 2018 vedrørende årsregnskabet

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Årsregnskabet	1
2. Konklusion på den udførte revision	1
2.1 Centrale forhold ved revisionen	6
3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet	6
3.1 Generelle bemærkninger	6
3.2 Områdespecifikke bemærkninger	6
4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt	7
4.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling	7
5. Revision af årsregnskabet	8
5.1 Grundlag for revisionen	8
5.2 Revisionsstrategi	9
5.3 Drøftelser med ledelsen om besvigelser	10
5.4 Væsentlige revisionsområder	10
6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision	15
6.1 Juridisk-kritisk revision	15
6.2 Lovpligtig forvaltningsrevision	16
6.3 Dyberegående forvaltningsrevision	17
7. Øvrige oplysninger	17
7.1 Ledelsens regnskabserklæring	17
7.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	17
7.3 Eftersyn af Byrådets mødereferater og overholdelse af god bogføringsskik	18
7.4 Andre opgaver	18
8. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling	19
9. Erklæring	19
Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.	20

Revisionsberetning vedrørende årsregnskabet

1. Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af Økonomi- og Planudvalget aflagte årsregnskab for Ishøj Kommune, som Byrådet den 2. april 2019 har oversendt til revisionen.

Det af os reviderede årsregnskab omfatter siderne 13 – 139 i "*Ishøj Kommunes regnskab for regnskabsåret 2018*", der udviser følgende hovedtal:

	2018 t.kr.
Regnskabsmæssigt resultat	25.323
Aktiver	1.915.062
Egenkapital	487.472

Regnskabet er af Byrådet den 2. april 2019 oversendt til revisionen. Som følge af konteringsteknisk fejl har det været nødvendigt at foretage rettelser i årsregnskabet efterfølgende. Korrektionerne har medført en ændring i det samlede resultat på 724 t. kr. samt forøgelse af aktiver og egenkapital med 394 t.kr. Vi har gennemgået de foretagne korrektioner uden yderligere kommentarer. Rettelserne er nærmere redegjort i kommunens notat af 4. juni 2019, og vi påtegner det korrigerede regnskab.

2. Konklusion på den udførte revision

Under forudsætning af at Byrådet godkender det korrigerede årsregnskab, vil vi som afslutning på revisionen forsyne kommunens regnskab med efterfølgende revisionspåtegning. Revisionspåtegningen er uden forbehold, men med fremhævelse af forhold vedrørende revisionen, der alene er medtaget af hensyn til regnskabslæseres forståelse af revisionspåtegningen, og dermed ikke skal opfattes som en kritisk bemærkning.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

"Til Byrådet i Ishøj Kommune

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Ishøj Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, jf. siderne 13 til 19 og siderne 61 til 139 i Ishøj Kommunes regnskab for regnskabsåret 2018, der omfatter, anvendt regnskabspraksis, regnskabsoversigt, regnskabsopgørelse, finansieringsoversigt, balance og obligatoriske oversigter med følgende hovedtal:

- *Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 127 mio.kr. i henhold til regnskabsopgørelse 2018*
- *Resultat af det skattefinansierede område på 28 mio.kr. i henhold til regnskabsopgørelse 2018*
- *Aktiver i alt på 1.915 mio.kr.*
- *Egenkapital i alt på 487 mio.kr.*

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse og kommunens revisionsregulativ. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Ishøj Kommune i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale udgifter

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale udgifter med statsrefusion det revisionsområde, der har den største betydning for den finansielle revision, da der er væsentlige udgifter på dette område, der refunderes af Staten. Ishøj Kommune skal have tilrettelagt konkrete og sikre forretningsgange, således at der sker en korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, således at der udbetales de korrekte ydelser, der kan refunderes af Staten. Reglerne på området er komplekse og kræver derfor, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling.

Vores behandling i revisionen

Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange på områder med statsrefusion på det sociale område samt gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har revideret i henhold til bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2018 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsafklæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsmini-

steriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).

Resultatet af vores revision er afrapporteret til kommunen i revisionsberetning af 4. juni 2019, i tværministerielle oversigter til Ministerierne Beskæftigelsesministeriet, Børne- og Socialministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet. Vi har endvidere revideret statsrefusionskemaet for 2018 uden modifikationer af erklæringen.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Ishøj Kommune har i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. medtaget det af Byrådet godkendte resultatbudget for 2018 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2018. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Ishøj Kommunes evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Ishøj Kommune, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- *Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.*
- *Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Ishøj Kommunes interne kontrol.*
- *Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.*
- *Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Ishøj Kommunes evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Ishøj Kommune ikke længere kan fortsætte driften.*

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser dem om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i årsberetningen, som ikke er omfattet af vores revision og vores erklæring herom, jævnfør konklusionsafsnittet ovenfor.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi

på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Yderligere oplysninger krævet i henhold til ”bekendtgørelse om kommunal og regional revision”

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til Byrådet.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser, som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Vi blev af Byrådet første gang valgt som revisor for Ishøj Kommune i 1970 for regnskabsåret 1970. Vi har fungeret som sagkyndig revision i en samlet sammenhængende periode fra dette tidspunkt frem til og med regnskabsåret 2018. Vi blev senest antaget efter vurdering den 14. februar 2013 og fik senest revisionsaftalen forlænget den 3. oktober 2018.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse”.

2.1 Centrale forhold ved revisionen

Som nævnt ovenfor indeholder vores revisionspåtegning en særskilt omtale af centrale forhold ved revisionen, hvilket er de forhold, der, efter revisors faglige vurdering, har størst betydning for revisionen af årsregnskabet i indeværende periode.

For Ishøj Kommune er det vurderet, at sociale udgifter med statsrefusion er særligt risikofyldt, idet der er væsentlige udgifter på dette område, der refunderes af staten.

Ishøj Kommune skal have tilrettelagt konkrete og sikre forretningsgange, således at der sker en korrekt sagsbehandling af borgerens rettigheder til sociale ydelser, og at der udbetales de korrekte ydelser, der kan refunderes af staten. Reglerne på området er komplekse og kræver derfor, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling.

Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange på områder med statsrefusion på det sociale område, samt gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har revideret i henhold til bekendtgørelse om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse.

Vi henviser til særskilt beretning herom.

For en nærmere beskrivelse af vores risikovurdering og revisionsstrategi henvises til nedenstående afsnit 5.

3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet

Revisionen har givet anledning til 2 revisionsbemærkninger, af de afgivne revisionsbemærkninger kan:

- 0 revisionsbemærkninger henføres til forvaltningsrevisionen
- 2 revisionsbemærkninger kan henføres til revisionen af årsregnskabet
- 0 revisionsbemærkninger er relateret til socialrevisionen, jf. særskilt revisionsberetning vedrørende de sociale områder, hvortil der i øvrigt henvises.

3.1 Generelle bemærkninger

Der er ikke konstateret forhold for 2018, der giver anledning til generelle bemærkninger.

3.2 Områdespecifikke bemærkninger

Revisionen har givet anledning til følgende områdespecifikke bemærkninger for 2018:

3.2.1 Hensættelse til tjenestemandspensioner

Under vores revision af hensatte forpligtelser i kommunens regnskab har vi under kommunens beregning af hensættelse til tjenestemandspensioner konstateret følgende fejl:

1. Opgørelsen indeholder forpligtelser vedrørende 8 tjenestemænd, hvor Vallensbæk Kommune i henhold til delingsaftalen skal afholde en andel af tjenestemandspensionen. De to af personerne er dog delvist forsikringsafdækket. Netto er der afsat ca. 14,6 mio.kr. for meget i hensættelse.
2. Endelig mangler 2 personer i opgørelsen, der ikke var medtaget i opgørelsen fra Sampension. Der mangler derfor ca. 3,6 mio.kr. i hensættelsen.

Forholdet har alene beregningsmæssig karakter og ikke drifts- eller likviditetsmæssig betydning.

Vi henstiller til, at beregningen fremover korrigeres, som følge af ovenstående observationer.

3.2.2 Ikke afstemte lønrelaterede balancekonti

I forbindelse med gennemgangen af statusafstemninger på lønrelaterede balancekonti har vi konstateret, at 18 konti som samlet udviser ca. 18 mio.kr. i kredit reelt ikke er afstemt. Afstemningsarkene er forsynet med teksten, at disse konti først forventes afstemt ultimo 2019 eller 2020.

Vi henstiller til, at de pågældende konti afstemmes.

4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt

4.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling

Det er ledelsens ansvar at tilrettelægge niveauet for hensigtsmæssige og betryggende interne kontroller, og i overensstemmelse med kommunens økonomiregulativ er de interne kontroller omkring bogføring og betalingsformidling i al væsentlighed baseret på:

- at transaktionen gennemføres med kun en godkender
- at der sker en efterfølgende stikprøvevis ledelseskontrol af et antal transaktioner
- at der periodisk foretages budget/bevillingskontrol

Bogføring og betalingsformidling med kun en godkender medfører en iboende risiko for fejl i årsregnskabet, herunder fejl forårsaget af besvigelser. Risikoen relaterer sig primært til bevidste fejl, som sædvanligvis søges skjult eller tilsløret.

Kommunen har implementeret supplerende kontroller rettet mod medarbejdere med udvidede rettigheder, ændringer af betalingsoplysninger i stamdata mv., og efter vores vurdering giver kommunens kontrolmiljø en tilstrækkelig sikkerhed for, at væsentlige fejl opdages, men for god ordens skyld skal vi gøre opmærksom på, at der ikke er fuld sikkerhed for:

- at væsentlige fejl forebygges
- at mindre væsentlige fejl opdages eller forebygges

Vi skal understrege, at vores vurdering ikke er udtryk for, at vi under vores revision har konstateret konkrete forhold, der kunne indikere uregelmæssigheder eller besvigelser, men det skal ses som en understregning af de risici, som kommunen accepterer med det valgte kontrolniveau. I tilknytning hertil kan det supplerende oplyses, at kommunens kontrolprocedurer og kontrolniveau ikke afviger væsentligt fra, hvad vi ser i andre kommuner.

5. Revision af årsregnskabet

Vi har i det efterfølgende afsnit nærmere beskrevet udvalgte områder af den revision, vi har foretaget af kommunens regnskab. Der er alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen af disse områder. Der er ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder.

5.1 Grundlag for revisionen

Revisionen er gennemført i henhold til revisionsregulativet for Ishøj Kommune, internationale revisionsstandarder og standarder for offentlig revision (SOR). Med virkning fra regnskabsåret 2017 skal forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision gennemføres i henhold til standarderne for offentlig revision (SOR).

Sammenhængen mellem den finansielle revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision kan illustreres således:

5.2 Revisionsstrategi

Med udgangspunkt i Styrelseslovens bestemmelser og revisionsaftalen har vi foretaget en vurdering af revisionsopgavens indhold og omfang. Revisionen er baseret på en forventning om, at der er tilrettelagt et velfungerende internt kontrolsystem og en pålidelig bogføring. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl til et acceptabelt niveau.

Revisionen planlægges og udføres på grundlag af en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten lægges på de poster i årsregnskabet, de dele af kommunens regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst.

Revisionen gennemføres dels ved en system-/kontrolbaseret revisionsstrategi kombineret med substansbaseret revision, hvor dette er relevant.

Ved revisionen efterprøves, om årsregnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af Byrådets og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabet's rigtighed. I forbindelse hermed tester vi de interne kontroller i det omfang, vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

5.3 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at kommunen har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation forårsaget af besvigelser. Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser, som ikke allerede er oplyst til revisor. Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

5.4 Væsentlige revisionsområder

Med udgangspunkt i vores kendskab til kommunen samt en overordnet vurdering af væsentlighed og risiko har vi identificeret de i skemaet væsentlige revisionsområder. Vi har vægtet betydningen af vores observationer på de enkelte revisionsområder ved hjælp af følgende symboler:

Symbol	Betydning
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

Det bemærkes, at vurderingen gælder for det samlede område, således at der for detailområder kan være forhold, der adskiller sig fra den samlede vurdering.

Område	Afsnit	Observation		Rev.bem. jf. afsnit
		2018	2017	
Revisionsområder relateret til regnskabsopgørelsen				
Udligning, tilskud og skatter	5.4.1	✓	✓	
Løn	5.4.2	✓	✓	3.2.2
Omkostningsdisponering og udbetalinger	5.4.3	✓	✓	
Sociale områder med statsrefusion	5.4.4	✓	✓	Særskilt beretning
Øvrige revisionsområder	5.4.5	✓	✓	
Revisionsområder som ikke er relateret til regnskabsopgørelsen				
Generelle it-kontroller	5.4.7	✓	✓	
Finans- og regnskabssystemet samt finansiel status	5.4.8	✓	✓	3.2.1+3.2.2
Økonomistyring og bevillingssystemet	5.4.9	✓	✓	
Låneoptagelse	5.4.10	✓	✓	
Kasseeftersyn af beholdninger og likvide konti	5.4.11	✓	✓	
Decentrale institutioner servicebesøg/beholdningseftersyn	5.4.11	✓	✓	

Ved vores rapportering i denne beretning er der alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen for de enkelte områder. Der er ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder. Såfremt de enkelte områder har givet anledning til bemærkninger, er disse anført i afsnit 3.

5.4.1 Udligning, tilskud og skatter

Udligning, tilskud og skatter er stikprøvevist sammenholdt med de fra SKAT modtagne opgørelser.

5.4.2 Løn

Vores revision har omfattet:

1. Revision af de interne forretningsgange og kontroller

Revisionen har omfattet en vurdering og aftestning af de tilrettelagte kontroller på lønområdet.

2. Sagsbehandling samt lønudbetaling

Vi har fra lønsystemet udvalgt et antal lønsager for tjenestemænd, funktionærer, tjenestemandspensioner og timelønnede inden for kommunens forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer har vi detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønkontorets sagsakter og det fra KL modtagne kontrolmateriale i form af lønoverskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

3. Kontrol og revision af de generelle sikkerhedsprocedurer

Ifølge aftale har vi foretaget gennemgang af særligt udvalgte personer til sikring af korrekt aflønning til denne personkreds.

5.4.3 Omkostningsdisponering og udbetalinger

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende omkostningsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Pengeoverførsler gennem udbetalingsystemer indebærer en iboende risiko for besvigelser, idet medarbejdere med adgang til systemet kan oprette og ændre pengestrømme med personlig vinding for øje.

Til imødegåelse heraf etableres der et betryggende kontrolmiljø, som sikrer kontrol af oprettelse/ændring af betalings- og/eller ydelsesmodtager (legalitetskontrol).

Ledelsen har ansvaret for tilrettelæggelsen af hensigtsmæssige og betryggende legalitetskontroller. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1 omkring ”4.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling”.

Sociale udbetalingsystemer

Udbetalinger gennem de sociale udbetalingsystemer er omfattet af den under punkt 5.4.7. omtalte erklæring fra KMDs revisorer.

5.4.4 Sociale områder med statsrefusion

Vores revision af de sociale områder har blandt andet omfattet en gennemgang af sagsbehandlingen og refusionsanmeldelserne og er udført i overensstemmelse med ressortministeriets retningslinjer, jf. særskilt beretning herom.

5.4.5 Øvrige revisionsområder

Kommunens øvrige udgifter og indtægter er sammenholdt med årets budget og forudgående års regnskabstal, og større afvigelse er stikprøvevits undersøgt. Indtægterne er herudover analyseret og indgår i en rotationsplan, hvor vi stikprøvevist har foretaget test af forretningsgange, interne kontroller og bilag.

5.4.6 Omkostningsbaseret regnskab

I overensstemmelse med reglerne udarbejder kommunen ikke et omkostningsbaseret regnskab, men den udvidede balance, hvor målingen af aktiver og passiver er baseret på omkostningsbaserede principper, sker fortsat, idet til- og afgang sker direkte på kommunens egenkapital.

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer (anlægskartotek mv.) Vi har herudover foretaget test af kommunens kontrol af, at:

- alle væsentlige anlægsaktiver, gældsposter og forpligtelser er medtaget
- alle aktiver og passiver tilhører kommunen og kan henføres til allerede gennemførte transaktioner
- alle beregninger og registreringer foretages i overensstemmelse med kommunens regnskabspraksis
- alle væsentlige regnskabsmæssige skøn er beskrevet og dokumenteret i fornødent omfang.

5.4.7 Gennemgang af generelle it-kontroller

Generelle it-kontroller er de kontroller, som er etableret i og omkring kommunens væsentlige it-platforme med henblik på at opnå en velkontrolleret samt sikker it-anvendelse og dermed også understøtte kontroller i it-baserede forretningsprocesser.

Vi har ved revisionen vurderet, om de generelle it-kontroller er betryggende, det vil sige, om kontrollerne dels er tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde, og dels udføres som tilsigtet i den periode, som revisionen omfatter.

Vi har som afslutning på vores revision af de generelle it-kontroller konkluderet følgende:

- *”Der foretages fortsat ikke en formaliseret periodisk revurdering af brugere eller brugere med udvidede rettigheder”.*
- *”Der er oprettet it-sikkerhedslogging på domain kontroller, men der foretages ikke periodisk gennemgang af relevante logs eller alarmer”.*

Ledelsen har hertil tidligere oplyst, at der arbejdes på et nyt rollekatalog, og at det kan danne baggrund for, at der foretages periodiske revurderinger.

Erklæring om KMDs generelle it-kontroller

For den del af de generelle it-kontroller, som udføres af KMD, har vi i april 2019 modtaget erklæringer vedrørende KMD for de fælles kommunale systemer samt håndtering af personoplysninger. Erklæring vedrørende KMD Opus applikationerne foreligger ikke for 2018, hvilket begrundes af KMD med, at der ikke er sket væsentlige ændringer i applikationerne.

Det er imidlertid et krav på det sociale område, jf. bekendtgørelse om statsrefusion § 26. Forholdet vil derfor blive omtalt i den sociale beretning.

5.4.8 Finans- og regnskabssystemet samt finansiell status

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer, herunder afstemning af fejlkonti. Vi har herudover foretaget test af kommunens kvalitetssikrede balancekonti, herunder fuldstændigheden af at alle konti er afstemt. Vi har endeligt foretaget test af kommunens afstemning af finanssystemet til årsregnskabet inkl. oversigter, samt at årsregnskabet overholder lovgivningens regler.

5.4.9 Økonomistyring og bevillingssystemet

Vi har foretaget gennemgang og test af, hvorvidt de udmeldte regler for budgetopfølgning er overholdt, herunder at der er indhentet behørig tillægsbevillinger, og der i forbindelse med regnskabsafslutninger er afgivet tilstrækkelige regnskabsforklaringer, hvor der er konstateret væsentlige afvigelser i forhold til budgettet.

5.4.10 Låneoptagelse

Vi har stikprøvevist påset, at lånebekendtgørelsens regler er overholdt.

5.4.11 Kasseområdet

Vi har foretaget uanmeldt beholdningseftersyn/servicebesøg ved kommunens hovedkasse den 20. august 2018. Vi har i forbindelse med eftersynet udarbejdet særskilt beretning af 4. oktober 2018. Uanmeldte beholdningseftersyn på decentrale institutioner gennemføres efter en rotationsplan, og i regnskabsåret har vi foretaget uanmeldte beholdningseftersyn på 11 institutioner. Vi har i forbindelse med eftersynene udarbejdet særskilt notat af 17. september 2018.

5.4.12 Tidsmæssig placering af revisionen

Revisionen gennemføres dels i løbet af året og dels i forbindelse med regnskabsafslutningen og har for revisionen af årsregnskabet 2018 været planlagt således:

	Måned
Indledende revisionsplanlægning	Maj/juni
Detaljeret revisionsplanlægning	Aug.
Løbende revision (forretningsgange m.m.)	Okt./nov.
Afrapportering løbende revision	Nov./dec.
Statusrevision	April/maj
Årsregnskab gennemgået	Maj
Afrapportering revision (revisionsprotokol)	Maj
Deltagelse i Byråds-/ØPU møde hvor årsregnskab/revisionsberetning behandles	Juni

5.4.13 Væsentlighedsniveau

Vi har fastlagt væsentlighedsniveauet ud fra en faglig vurdering og de finansielle nøgletal. Væsentlighedsniveauet er på denne baggrund fastsat til ca. 2% af kommunens budgetterede balancesum iht. hovedoversigt for 2018 eller 45 mio.kr.

Væsentlighedsniveauet er identisk med sidste år.

Vi rapporterer alle identificerede fejl over 1 mio.kr. Der henvises til afsnit 7.2, hvor ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet er oplistet.

6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Med virkning fra regnskabsåret 2017 skal forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision gennemføres i henhold til standarderne for offentlig revision (SOR).

Standarderne har til formål at sikre en ensartet revision på det offentlige område på tværs af forskellige offentlige institutioner og indeholder derfor et antal pligtige emner, der skal gennemgås som led i dels SOR 7 forvaltningsrevisionen (5 emner), dels SOR 6 den juridisk-kritiske revision (6 emner), i det omfang disse er relevante. Derudover skal det overvejes, hvorvidt der er behov for at udvælge andre områder til revision.

Revisionen af de pligtige emner i henhold til SOR kan gennemføres efter en rotationsplan, således at de pligtige områder er dækket over en 5-årig periode.

6.1 Juridisk-kritisk revision

Juridisk-kritisk revision er revisionen af, hvorvidt administrationen har overholdt gældende love og regler – primært af administrativ karakter. Revisionen udføres ved, at der det enkelte år udvælges enkelte regelsæt til kontrol med afsæt i en vurdering af væsentlighed og risiko.

I 2018 har revisionen blandt andet omfattet en stikprøvevis vurdering af:

- Overholdelse af Budget- og Regnskabssystemet for kommuner
- Overholdelse af bevillingsregler
- Overholdelse af lånebekendtgørelse (opgørelse af låneramme, låneoptagelse, kassekreditregel m.m.)
- Overholdelse af overenskomster, lokalaftaler og regler ved lønudbetaling, herunder overholdelse af ansættelsesbevisloven
- Overholdelse af skattelovgivning med hensyn til tilbageholdelse, indberetning og afregning af skatter relateret til lønudbetalinger
- Overholdelse af den sociale lovgivning ved sagsbehandling på det sociale område
- Overholdelse af obligatoriske krav ved udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet

- Stikprøvevis gennemgang af kommunens takstberegning for kommunens plejehjem

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger eller kommentarer.

6.2 Lovpligtig forvaltningsrevision

Forvaltningsrevisionen har omfattet vores vurdering af, om der er udvist skyldige økonomiske hensyn, og at der er disponeret i overensstemmelse med de overordnede målsætninger således, som de er udtrykt blandt andet i de vedtagne bevillinger og i budgetforudsætningerne.

Vi har især baseret vores konklusion om skyldig økonomisk hensyntagen ved forvaltningen på vores gennemgang af kommunens økonomistyring og interne kontrolsystem. Herudover har vi i forbindelse med den udførte revision foretaget vurdering af de forvaltningsmæssige aspekter af udvalgte enkelttransaktioner. Konkret er således foretaget:

- Gennemgang og vurdering af kommunens løbende økonomistyring/budgetopfølgning, herunder konkret foretaget gennemgang og vurdering af tilrettelagte ledelsestilsyn i forbindelse hermed.
- Gennemgang og vurdering af kommunens indkøbsregler/indkøbspolitikker. I forbindelse med vores revision af omkostningsdisponeringen har vi stikprøvevist efterprøvet, hvorvidt kommunen har udvist sparsommelighed.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger eller kommentarer.

6.2.1 Sparsommelighed

Sparsommelighed omfatter en vurdering af, hvorvidt vare- og tjenesteydelser er erhvervet på en økonomisk hensigtsmæssig måde under hensyntagen til pris, kvalitet, kvantitet m.m.

Grundlaget for revisionen af sparsommelighed omfatter blandt andet vurdering af forretningsgange, test af kontroller og enkelttransaktioner, gennemgang af sagsdokumentation, mødereferater mv.

6.2.2 Produktivitet

Produktivitet forstås her som sammenhængen mellem aktivitet og ressourceforbrug. Vurdering af produktiviteten kræver en grundig sammenligning i form af en tidsserieanalyse eller en sammenligning af produktiviteten af tilsvarende ydelser inden for eller uden for kommunen.

Vores revision af produktivitet omfatter primært en vurdering af kommunens økonomistyring og budgetopfølgning, herunder hvorvidt kommunen løbende foretager analyser af ressourceforbrug, sammenligninger til andre kommuner, benchmarkanalyser mv.

6.2.3 Effektivitet

Effektivitet forstås her som målopfyldelse/realisering af de definerede effektmål, hvoraf en del af disse er defineret i den lovgivning, som kommunerne agerer efter.

Revisionen omfatter primært en vurdering af, hvorvidt kommunen i de løbende ledelsestilsyn, kvalitetssikring, økonomistyring samt budgetopfølgning sikrer, at politisk fastsatte mål opnås og bevillinger overholdes, herunder at lovgivningen overholdes.

6.3 Dyberegående forvaltningsrevision

Der har ikke været aftaler omkring dyberegående forvaltningsrevisionsanalyser for 2018.

7. Øvrige oplysninger

7.1 Ledelsens regnskabserklæring

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har ledelsen afgivet en regnskabserklæring over for os for regnskabsåret.

7.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

I henhold til internationale standarder om revision skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet. Denne oplysning skal gives for at sikre, at Byrådet er orienteret herom. De fejl, der findes efter afslutningen af regnskabet, kan ikke rettes i regnskabet for det afsluttede år, og det er derfor naturligt, at der vil være enkelte ikke-korrigerede forhold i det endelige årsregnskab. Vi har konstateret følgende fejl, der ikke er rettet i årsregnskabet:

	Udgifts- baseret regnskab mio.kr.	Aktiver mio.kr.	Gæld mio.kr.	Egen- kapital mio.kr.
Hensættelse tjenestemandspensioner			-11,0	11,0
Ikke afstemte lønrelaterede balancekonti			18,0	-18,0
Ikke korrigerede fejl	0	0	7,0	-7,0
Før reguleringer pr. 31.12.2018	-25,3	1.915,1	-1.427,6	-487,0
Efter reguleringer pr. 31.12.2018	-25,3	1.915,1	-1.420,6	-494,0

Ovenstående ikke-korrigeret fejl er beskrevet ovenfor i afsnit 3.2.

7.3 Eftersyn af Byrådets mødereferater og overholdelse af god bogføringsskik

Til brug for vores revision har vi indhentet Byrådets mødereferater. Vi har endvidere påset, at kommunen på alle væsentlige områder overholder god bogføringsskik.

7.4 Andre opgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsberetning for 2017 vedrørende årsregnskabet har vi udført efterfølgende opgaver for kommunen.

7.4.1 Rådgivnings- og assistanceopgaver

Vi har ikke udført særlige rådgivnings- og assistanceopgaver for kommunen siden afgivelse af vores revisionsberetning for 2017.

Revisorloven stiller skærpede krav til revisors uafhængighed, når der afgives erklæringer for kommuner, idet disse vurderes at have en særlig offentlig interesse. Inden vi accepterer rådgivnings- og assistanceopgaver, har vi i hvert enkelt tilfælde vurderet, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed.

7.4.2 Øvrige opgaver

- Afgivet revisionsberetning for 2018 vedrørende sociale udgifter omfattet af statsrefusion
- Afgivet beretning vedrørende uanmeldt beholdningseftersyn/servicebesøg ved kommunens hovedkasse den 4.oktober 2018
- Udarbejdet specifikke revisionserklæringer og -påtegninger mv., jf. bilag 1

8. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling

I bilag 2 til vores beretning for 2017 har vi beskrevet revisionens formål, udførelse og omfang, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revisor. Vi henviser hertil og kan supplerende oplyse, at beskrivelsen vil blive genoptrykt i revisionsberetningen for det regnskabsår, hvor der er valg til Byrådet.

9. Erklæring

Ifølge revisorloven er Ishøj Kommune klassificeret som en virksomhed af særlig offentlig interesse. Som følge heraf stiller revisorloven skærpede krav til både revisors og revisionsfirmaets uafhængighed, når der afgives erklæringer. Inden vi accepterer øvrige rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi i hvert enkelt tilfælde vurdere, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed. Rådgivnings- og assistanceopgaver i andre situationer end de ovenfor anførte aftales særskilt i hvert enkelt tilfælde.

Vi skal bekræfte, at vi og Deloitte er uafhængige af Ishøj Kommune.

Vi skal endvidere bekræfte, at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

København, den 4. juni 2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 96 35 56

Erik Lynge Skovgaard Jensen
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne10089

Keld Østerdal
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne14955

Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.

Vi har i årets løb afgivet følgende erklæringer og attestationer mv. angående regnskabs- og refusionsmæssige forhold i kommunen:

1. Tilskuds- og projektregnskaber

- Forebyggelse af vold, trusler og truende adfærd på Kløverengen for 2017
- Hjemløseboliger med tilhørende fælleshus for 2017 og 2018
- Netværk af frivillige navigatører til støtte for sårbare borgere i Ishøj for perioden 1. juni 2015 til 31. maj 2018
- Revisoraccept af revision af projekt ”Forebyggelse af bandekriminalitet – helhedsorienteret familieindsats.
- En mere værdig ældrepleje for 2018
- Klippekort til plejecentre 2018
- Nedbringelse af ventetid til genoptræning for perioden 1. juli 2016 til 31. december 2018
- Bedre bemanding i hjemmeplejen og på plejehjem, plejecentre og friplejeboliger for 2018
- Social vicevært i 6 skæve boliger med fælleshus i Ishøj Kommune for 1. marts 2018 til 28. februar 2019

2. Refusions-/tilskudsopgørelser

- Regnskabsskema for Ishøj Kommunes Musikskole 2018
- Opgørelse af refusion vedrørende EGU for perioden 1. december 2016 til 30. november 2017
- Opgørelse af udgifter i 2018 ved køb af refusionsgodkendte forestillinger af børneteater og opsøgende teater”
- Anmodning om endelig restafregning af statsrefusion vedr. ”Sociale ydelser for 2018”
- Anmodning om statsrefusion vedr. ”Særlig dyre enkeltsager for 2018”
- Anmodning om statsrefusion vedr. ”Integration for 2018”
- Anmodning om endelig restafregning vedr. ”Boliglån for 2. halvår 2018”

3. Øvrige opgørelser/indberetninger

- Indberetning og erklæring efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m for 2017 (Energierklæring)
- Indberetning for 2018 i henhold til bekendtgørelse af 14. oktober 2010 (Stoploven)
- Opgørelse over uhævede feriepenge for optjeningsåret 2016
- Saldoopgørelse af momsrefusion for 2018
- Erklæring om kommunens administration af indberetning til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Informations- og Forvaltningssystem (BOSSINF-STB) for 2018

- Indberetning og erklæring efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m for 2018 (Energierklæring)

4. Diverse

- Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for Iværksætterkontaktpunkt for 2018
- Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for Ishøj Erhvervsforening for 2018
- Arbejdsnotat om beholdningseftersyn på institutioner 2018
- Erklæring på priseftervisning for Ishøj Varmeværk for 2017
- Arbejdsnotat vedrørende revision af lønninger for 2018
- Rapport om revision på dele af de sociale område. Sagsbehandling udført for Vallensbæk Kommune, som del af det forpligtende samarbejde for 2018
- Rapport om revision af generelle it-kontroller for 2018
- Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for SBSYS for 2018
- Erklæring på indberetningsskema vedr. ”Udamortiserede lån for indberetningsåret 2018”